

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 5.

ANULU XXIV.

Sabiuu 15/27 Ianuaru 1876.

Telegrafulu 'ese Dumineca si Joi la fie-care doue septemani cu adansulu Poisiorei. — Preumeratiunea se face in Sabiuu la expeditura 'oiei, preafara la c. r. poste cu bani zat'a prin scrisori francate, adresate câtra expeditura. Pretulu preumeratiunei pentru Sabiuu este pre anu 7 fl. v. a. iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celalalte pârti ale Transilvaniei sf pentru provinciele din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime, si tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru intâi'a ôra cu 7 cr. sirulu, pentru a dou'a ôra cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Revista politica.

Proiectulu de lege despre comisiunile administrative s'a primitu in siedinti'a dela 22 Ian. cu putiene si neinsemnate modificatiuni. Cestiunea cetâtiloru, cari cerura prin unii reprezentanti o organizatiune deosebita nu s'a resolutu pe placulu loru, ci au remasu desconsiderate. Cându s'a votatu asupr'a acestei intrebâri, multi membri de reputatiune din sinulu partidei guvernamentali au fugitu pre coridore.

Din acestu incidentu scrie „Pesti Napló“ dela 21 Ian.: Atari aparintie, cum e si votarea de astadi in cas'a deputatoru nu radica numele parlamentarismului. E semnu de relatiuni abnorme, cându deputatii fugu cu suatele pre coridora de intrebarea ce li s'a obtrusu si cându unu proiectu de lege nu se primesce pentruca majoritatea lu afla de bunu, ci cu totulu din alte motive, cari nu stau in legatura cu proiectulu de lege, anume pentruca majoritatea speréza, ca guvernulu in alte lucruri corespunde intr'unu modu mai fericitu opiniunei publice a natiunei. Aceste aparitiuni neplacute nu sporescu glori'a guvernului si de-si ne tienemu si noí de cei ce credu, ca cabinetulu Tisza are o missiune, totusi amu fi vedutu mai bucurous cabinetulu scutindu-se de calamitatea de astadi.“

Despre prim'a conferintia ce s'a tienutu la 17 Ianuaru n. de membri din cas'a de susu a Austriei, se raportéza lui „D. Zt.“, ca acést'a conferintia s'a tienutu fâra invoirea ministeriului Auersperg. Unii domni de influintia, dice citatulu organu, si-a exprimatu in decursulu siedintiei ingrigirile, ca impreuna cu jumetatea austriaca a monarchiei intregu statulu este impinsu pre câli fatale, pentruca ministeriului Auersperg i se pare ca i lipsese forti'a de a resiste nesuinitieloru separatistice ale cabinetului Tisza, patronate de contele Andrassy. La finea conferintiei s'a instituitu unu comitetu de supraveghiere cu Schmerling in frunte, pentru a observá atitudinea ministeriului actualu. In acestu comitetu suntu alese persóne notabile.

La 21 Ianuaru s'a tienutu a dou'a conferintia amicabila, la care a participatu barbati din tóte nuantiele politice. Conferintia a tienutu 3 ôre si a fostu presidata de cav. Schmerling. S'a hotaritu a se observá cea mai mare discretiune fatia de resolutiunile aduse in acést'a conferintia secreta. Atátu se spune numai, ca resolutiunea, de a paralísá cu tóte mijlócele o slabire si mai departe a autoritatii imperiului, a fostu tonulu principalu alu discussiunei.

Dupa unele faime guvernulu austriacu are de cugetu sa nu propuna senatulu imperialu *conventiunea vamale si comerciale incheiata cu Romanu* a pentruca prim'a camera comerciale a Austriei, cea din Vien'a, nu o a acceptatu.

Actiunea diplomateca a puteriloru in Constantinopole se póte incepe, câci despre cabinetulu din Angli'a ne spune „Times“, ca a hotaritu sa spriginéscá in principiu not'a contelui Andrassy. In celalalte detaiuri ce se potu ivi dupa predarea notei in mânilor Portiei cabinetulu anglezu si-a rezervatu mâna libera. Unele foi vedu aici unu feliu de neincredere a Au-

gliei in tóta campania pornita spre Constantinopole si dicu ca ea vrea sa-si asigure retragerea pentru casulu, cându nu i s'aru para consultu a face tovarasia mai departe cu amicii sei.

Port'a va primí la staruintiele puteriloru programulu de reforme, dara, dice „A. A. Zt“, pentru impacarea provinciilor rescutate s'au dobenditu putieniu prin acést'a, déca puterile nu iau sub control'a loru executarea programei. O atare controla européna póte sa devina usioru isvoru de nemuliamire in alte pârti ale imperatiei otomane, isvoru de conflictu seriosu cu guvernulu turcescu si unu isvoru de neintielegere intre puterile medilociorie. Acést'a neunire se va si ivi, pentruca dupa „Diur. de Sct. Petsb.“ puterile trebuie sa afle o cale potrivita pentru executarea reformelor, câci reformele ce le apromite Turci'a nu suntu de ajunsu.

Dela 18 pâna la 21 Ianuaru n. insurgentii au avutu mai multe lupte cu turcii pre drumulu dela Trebinje. Tóte aceste lupte s'au sferistu in pagub'a turciloru.

Diet'a Ungariel.

In desbaterea speciale asupr'a comisiuniloru administrative suntu putiene momente insemnate. Discussiunea generale a absorbitu totu interesulu. Cu tóte aceste din cându in cându aflâmu si in discussiunea speciale unele demne de atentiune. Amu impartasitu dejá, ca mai tóte cetâtile din Ungari'a au protestatu prin petitiuni contr'a acestui proiectu de lege care sterge multe din prerogativele istorice ale cetâtiloru. Antagonismulu intre cetâti si comitate resufflá si in parlamentulu ungurescu. In siedinti'a dela 21 Ianuaru continuandu se desbaterea pe paragrafi s'a incinsu o discussiune viua si lunga asupr'a emendamentulu lui Zsedényi, care cere o organizatiune deosebita, va sa dica unu privilegiu, o esemtiune dela legea acést'a pentru cetâti.

La ordinea dilei deputatulu Molnár ia cuventulu pentru a aperi emendamentulu lui Zsedényi. Oratorulu dice ca, de vreme ce cetâtile se deosebescu un'a de alta prin varietatea organizatiunei loru administrative, este eróre, cându noi creâmu unu corpu administrativu omogenu, pentru cetâti cá si pentru comitate. Numai atunci nu amu fi ingrigiati fatia de acést'a lege, cându afacerile comunali ale cetâtiloru s'aru precisá acuratu, cându sfer'a de activitate a magistratulu aru remané neatinsa, cându influintia lui s'aru estinde asupr'a administrârei averei cetatiene.

Cu deosebire sórtea orasieloru mici cari au mai putieniu de 18,000 locuitori, va fi fôrte trista, fiinduca prin administratiunea ambulatorica nu se va face nice o isprava. E nedreptu a atacá neatnarea acelor orasie mici, cari au conditiuni materiali si spiritali de ajunsu pentru a puté conservá autonomi'a loru, a orasieloru, cari suntu spriginulu celu mai puternicu alu elementulu magiaru.

Contele F. Zichy replicandu la motivârile reportorului in siedinti'a trecuta dice, ca e o consecuentia cuteszata, cându densulu deduce din cuventârile membriloru din opozitiunea dreptei, ca ea aru vrea sa restringa

circulu autonomu de dreptu alu magistratelor cetatiene.

Astadi nu ne mai intrebamu: suntu bune séu rele comisiunile administrative; ci intrebarea e: Cum voru functioná comisiunile administrative in cetati? In cetati suntu cu totulu alte agendele, altu modu de a le resolvi, nu cá in comitate. Déca comisiunea administrativa nu apuca in sfer'a de activitate a magistratulu, erorile ce obvinu in administratiunea cetatiei nu se voru indreptá, déca comisiunea adm. va inriuri asupr'a cercului de activitate a magistratulu, atunci voru esiste doue corporatiuni paralele, fâra linie de demarcatiune pentru agende. Administratiunea ambulatorica numai desorganizatiune póte s'aduca. Oratorulu spriginéscé emendamentulu lui Zsedényi.

I. Hosztinszki se alipesce de emendamentulu lui Zsedényi, dara nu argumentelor ce le au adusu oratorii din opozitiunea dreptei. Argumentele teoretice nu folosescu, ci numai cele scóse din viétia practica. O lege e buna nu mai candu corespunde, altmintrenea nu. In fine adauge, ca déca legea se va adeveri de rea, autoritatea lepei scapeta, de aceea oratorulu spriginéscé emendamentulu lui Zsedényi.

Házmán cere din consideratiuni câtra insemnatarea capitalei si comunicatiunea afacerilor ei administrative dela ministrulu presedinte, cá sa se ingrigéscá de relatiunile deosebite ale capitalei printr'o lege separata, si substerne o propunere in directiunea acést'a.

Csernatony combatendu propunerea antevorbitorulu intréba, déca se póte cere dela legislatiune sa faca in momentulu, candu ea creéza control'a statulu in modu egale pentru intréga tier'a, o esceptiune si inca pentru unu punctu alu tieriei, in care disordinea e mai mare.

Intorcandu-se câtra Zsedényi dice, ca multe cetati mici voru votá oratoriu loru multiamita, dara tempulu nostru care e alu progresulu generalu nu e chiamatu a aperi privilegiu invecchite. Mai bine e a respectá interesele tieriei si a derimá murii acelor cetati, pentru ca nice celu mai mare orasiu nu se póte pune intr'o linie cu interesulu tieriei. Si tocm'a pentru cetati se cere o controla mai tare.

Ministrulu presedinte Tisa face observatiuni la cele afirmate de antevorbitori. Déca bunatatea unui proiectu de lege, dice Tis'a, se dovedescu numai prin viétia practica, cum e cu putintia a mai creá legi? Se cere, cá legea acést'a sa nu se estinda asupr'a cetâtiloru. Lui Alad Molnar i replica oratorulu, ca nu proiectulu in discussiune a produsu ide'a eventualei contopiri a cetâtilorn mici, ci in acést'a afacere s'au facutu degiá proiecte, dara nu s'au discutatu inca; pre deputatulu Zichy 'lu face atentu, ca colegii sei de principiu vréu cá si cetâtile mici reg. sa se sustiena. Contele Zich disese, ca in cetâti e de lipsa o basa unitara, dara nu unu magistratu si o comisiune administrativa, dara densulu nu ni-a spusu ce intielege sub acést'a basa. Crede densulu, ca intre formele actuali relevate de atâte ori de partid'a sea sa se dé tóte magistratulu, atunci nu vedemu nice o garantia a potestâtiei de statu; déca inse se dau tóte pâna si agendele co-

munale, unei corporatiuni de statu, atunci se pierde tendintia autonomista.

Greutatea amintita de Házmán la organizatiunea capitalei cade sub altu punctu de vedere. Oratorulu e petrunsu de insemnatarea elementulu urbanu si fiindu ca are convictiunea, ca comisiunile administrative voru direge administratiunea, voiesce, cá acést'a lege sa se estinda si asupr'a cetâtiloru. In urma recomanda acceptarea testulu originalu si respingerea emendamentelor.

Urméza votarea si se primesce testulu originalu nealteratu. Desbaterea speciale a inaintatu pâna la § 38 fâra greutate, la § 13 a facutu Teleszki unu emendamentu: „Relativu la administrarea averei municipale sfer'a legale de activitate de pâna acum a congregatiuniloru, in cetâti inse relativu la afacerile comunali, la adunarea generale, magistratu si primariu, remâne neatinsa,“ care se si primesce, dupa ce aretà ministrulu pres. ca prin trensulu nu se modifica intentiunea lepei.

Epistole dela tiéra.

Vei fi asteptatu, cá acést'a epistola se urmeze — crede-mi, ca amu voit, in sa amu fostu impeditu intr'unu modu fôrte ciudatu. —

Scii, ca eu abi'a ieri amu trecut din anulu 1875 in anulu 1876 si inca bine, ca elu a intardiatu cu 13 dile. Se dice, ca spatiu intre ani nu e, ci numai o numire si la mine si la multi de panur'a mea, la multi ómeni moderni cum se dice, intre anii de mai nainte si de adi a fostu unu spatiu mare. —

Unu tempu de a curatí belélele anului trecut, care le a adusu distractiunile si petreckerile; unu tempu de a face socotélele averei si a fonduriloru, de a trage socotél'a speselor pentru crescerea si educatiunea fiiloru. Acestu tempu de altmintrea are intemplári fôrte frumóse, in sa socotél'a intempláriloru a adusu turburare de minte.

Crede, ca pareca ca amu sa trecu din 1875 in 1876 preste o apa mare, preste care erá numai o punte de obârna lunga necioplita. Eu me aflâmu la capulu puntei pregatitu cu o parche de desagi pre umere. In partea de dinderetu desaga erá plina cu belele si necasuri, in partea din fatia la inima unde erá se fie comór'a desaga erá gola. Me cercaiu se pasiescu in sa greutatea celoru din desaga mo tragea inapoi parca ca sum legatu la hotele, unde mi amu petrecutu lumea alba, pareca ca me tienu datoriile dupa fortie, unde amu fostu facutu de multe ori nóptea di Pasti. Pareca ca me tienu cu funii tare cei ce mi-au vendutu vestmintele usióre de matase, de catifea din desagi, pareca, ca nu leamu platitu afurisitorulu de modisti si de lipscani, cu tóte ca de multe ori preste anu le-amu facutu alisverisiu, fiinduca avemu destule „prasnice.“ *Giuaericalele* si alte secaturi la vedere nu erau grele in sa pareca, ca-mi tragea umerulu se me trantésca in apa. Nu erá gluma ca amu si vedutu pre unii soti patiendu astfelu. —

Deasupr'a acestui resultatu alu osteneliloru mele de preste anu, care a incaputu in desagi erau si nesce harthii de avere de fonduri nationale. Erá si averea si harthiile la mine,

fiind-ca totu eu sum datoriu. Ce e dreptu ca erau si alte la alti membri ai comitetelor dela fonduri, cari se imprumutase de multu cá capitalulu sa nu se véda mai multu. Odata erau 15—20 de ómeni bogati prin sate, adi casele si mosiór'a suntu datóre avérea nationale, judeca-ti-o dela fie-care satu sumati veti vedé ca suntu totu cá mine. — Acéstea inca me neodichnea, me invertea mintea si cugetulu cu mustrate cá in Jadu, fiind-ca de mai amu semtiu de onóre, mai vreau se tiu cinstea, de care m'amu bucuratu in societate. Credi ca nu sciu déca amu mancatu in 11 dile? nu sciu déca amu dormitu, pentru-ca amu facutu pomenirea tuturor faptelor mele din dilele anului celui greu 1876. —

La socoté'a crescrii si a educatiei filorú n'amu ajunsu, ca au vedutu fi cum 'mi petreceamu, cá se le aratu bucurie si loru i tieneamu cu mine pâna pre la doi nóptea i puneamu si pre ei se-si petróca acum li vremea, ca atunci candu voru fi ca mine destulu se voru trudi; i amu lasatu pre copii copile si pre dragutii cu foitiele, le amu datu si loru din beutura vinu. Ce acusi siampagne ca se i facu se cobésca a trai bine; se le lasu ce-va de mostenire, fiindu-ca cum trage omulu asiá ajunge, cine trage a seracu, seracu ajunge, cine trage a domnu v'a ajunge domnu si-si póte petróce, cáci ce alta are lumea acést'a? Au auditu ei, cátu e de afurisita seraci'a, m'a vedutu de multe ori inotandu in fneasuri carpindu si ciupindu dela vecini, din funduri de unde a datu Ddieu.

Au auditu ei prea de multe ori cum injurámú pre frate si pre cumnata de pisma, cáci le dedea mân'a m'amu cându mi veniau creditori si me strengéu cu usi a sgaracii nu me ajutau.

De altfelu amu tenuu fi cu mancarea buna, amu avutu ori n'amu avutu parale, dar' 3—4 feluri de bucate si unu vinu bunu amu avutu pe mas'a mea. Amu grigitu de ei cá parinte sa le créscá trupulu bine sa devina voinici, frumosi, crescerea loru moderna inca amu ingrigitu, ei sciu bine jucá, potu merge in ori-ce balu, potu sa fia in societáti, ca i-amu lasatu la teatre, la petreceri, cá sa invetie viéti'a de Salonu. Acést'a nu se face cu cartea, ci cu esemplu. Ce vedu

fii acea facu. Educatie intra in ei pe nesemtite, cá aerulu prin porii corpului, si trebuie sa luámu aeru domnescu de parfumu, ca de josu intra aeru necuratu in ei. Le amu facutu haine de salonu, sa fia pretinuti, nu mi e rusine ca sciu, sa se pórté. Potu sa mérga intre nemesi ca nu-lu voru cunosce pre tatasa ea e dintre opincari.

Acéstea si alte cáte amu facutu pentru crescere si educatie me trageau de desaga, ca avéu legaturi indereptu. Nu puteamu sa miscu piciorulu a pasi pre punte, cá sa trecu si eu macaru cá ómenii seraci, ne torturatu in anulu 1876.

M'amu cugetatu la moduri si chipuri cum se scapu, cum sa me usiu-rezu si nu puteamu pasi. Amu disu: „Dómne! Déca m'aru fugari vre-o revolutiune, óre ce a-si face? Cum m'amu gatitu eu, n'asi avé locu mai la indemana decátu in apa. M'amu ciuditu dicendu: „Nu putému eu sa fiu putienu cu mintea mai desteptata, sa nu rídiu nóptea, cá se plángu diu'a; cátra apusulu vietiei nu puteamu eu se oprescu dir'a prin bolte si se lasu furciloru aceste sdrantie fia si de metase si aceste diamantiale, scilpésca macaru. Nu putému eu se dau paralele date pre acéstea si pre distractii ori chiaru si creditulu, care l'amu datu pre astfelu de *diavolii*, sa-lu fi datu pre pamentu; sa fi cumperatu o mosióra, ca n'avému se o ducu pre umeri, cá desagi, ci chiaru déca m'asi fi dusu unde se ducu muritori, remanea ce-va dupa mine filorú si se vedea ca amu asudatu si eu cá urmatoriu lui Adamu.

Multu mi-amu plansu pecatele cu legaturile ce amu avutu de anulu trecut si de ceilalti. Amu cercatu la frundia si la iérba si d'abiá mi-amu deslegatu belelele. Amu lasatu ticalo-nia cu desagi cu totu si amu trecutú usioru in anulu acést'a.

Amu disu: Dómne! Fa-me sa tiu minte sa invetiu din patienia. Alti soti audindu-me dise: „Asiá e lumea, asiá mergemu, nu vedi betivi, cátu eadu si se lovescu, datornicii cáti patiescu si nu mai invetia nimic'a. Mai incolu amu disu nu mai dau eu crescere numai cu carte si domnie, ci me voiú sculá de diminétia la munca si sa se scóle si fii cându voru fi de 15 ani le voiú dice, nu haine, nu petreceri, ci vedeti, cátu veti castigá atátu veti mancá. Asiá filorú! Sa nu stati si voi cu

lui seu. Scóse unu tipetu, se tredí si gasi in adeveru cód'a josu. Dar' si dadú séma de ceea ce se intemplase: avusese unu accesu de somnambulismu si o scosese din sertaru. Avú oca-siunea de a spune acést'a tatalu seu care crediú ca fiulu seu devenia putienu nebunu. Iu consiliá a-i dá lui cód'a, si o strense in sertarulu seu.

Se pare inse ca cele dóue istorii ce-i narase fiulu seu 'lu lovisera imaginatiunea, cáci tóta nóptea vediu sierpuindu cód'a prin camer'a sea, radicandu-se cáte odata in extremitatea sea si legandu-se cá unu reptilu. Se tredí cu o sudóre rece; printr'unu hasardu singularu brósc'a, reu inchisa, jucase si tableta se lasase. Pre acea tableta se aflá cód'a chinezei...

Nu vorbi de acelu visu fiulu seu si fiindu ocupatu cu afacerile, nici elu nu se mai gandí.

La 12 Aprile trecutú se duse la fiulu seu si i dise:

— Scumpulu meu copilu, 'ti respectu durerea, dara nu póte cine-va plánga eternu mortii, ori-cátu de gresitu sa fia cátra ei. Vrei sa te insori de a dóu'a óra? ... Scii ca visulu meu a fostu totu-déun'a de a te vedé luándu pe vér'a ta Blanc'a... Nu-lu vei realisé?

Junele primí si casatori'a se facú. La 8 Main, 4 dile inainte de diu'a casatoriei, d. Corvinu t'ata, deschidendu-si sertarulu, vediu cód'a bietei Mang, in absentia fiulu.

— Ce peru frumosu! 'si dise elu...

desagii la capulu puntii si altii se tréca in trasura. Epistola grea acést'a Amice amu obositu iérta sa incheiamu dicendu la revedere! Y.

Brasiovu 11. Ianuarie 1876.

Serbarea filantropica ce s'au usatu de cáti-va ani a se face aici, s'a esecutatu si in anulu acést'a, si anume adi intr'unu modu demnu de inregistratu.

Filantropi'a candu se serbéza se simte in tóta societatea, fiindu-ca ómenii cari o serbéza, dovedescu, ca suntu crestini adeverati, trecu inaintea lumei culte de barbati culti, de ómeni ai humanitatii.

Serbarea a statu din impartirea de vestminte la scolarii seraci, inse la multime de scolari. Ea se incepú de diminétia, preste 160 de darabe de vestminte se carau in sala gimnasiunui. Acést'a sala a aparutu adi in dóue moduri; in launtrulu ei pâna a nu se aduná publiculu pareá, ca erá o mica espositiune de vestminte. In afara si dupa ce s'au adunatu publiculu, pareá ca nesueau ómeni cá la o biserica. —

Numai dinaintea acéstei'a pre aici se vediu multime de seraci, cum se vedeau dinaintea gimnasiunui multime de mame cu copii loru, pre cari vestmintele i dovedeau mai alesu iérna — destulu de seraci. Pre la 10 óre dni comercianti si cu altu publicu incepura a se aduná la gimnasiu, cá la o biserica.

Pre la 11 óre un'a suta cinci-spre-diece copii si copile intrara cu inventatorii loru in sal'a gimnasiunui. Cine a privitu la ei, credu ca i au plansu inim'a. Se vedeau sermani incaltati déru degetele picioriloru góle afara; erau cu nadragi, insa ismenele opea, cá sa nu li se védia pelea avéu spentiele, insa camasi'a le tienea de frigu, cáci prin acéstea ventulu n'avea de ce se oprí. —

Nu e mirare, fiindu-ca se scie ca jumetate din numerulu sufletelorú romane din Brasiovu de 10 mii, putemu dice ca suntu serace si a 6-lea parte din numerulu familielorú suntu muncitori de di si inca de munca grea de ridicatura incátu multime de veduve si multime de copii orfani le au remasu in urma. Fetiele, ochii acestorú copii orfani rideau de bucuria. —

O. d. directoru Dr. I. Mesiotu a

Toemai de colórea perului nororii mele...

Pre cându 'lu esaminá, acést'a intrá: — O! ce códa frumoá! dise ea... A cui e?

— A fiulu meu, respunse tatalu cu incurcatura, o curiositate ce a adus'o din China.

Si ne sciindu ce sa dica, cáci spusese fetei ca prim'a sotia a barbatului seu se ucisese cadiendu dintr'unu precipitiu, adause:

— Acestu peru provine dela un'a din imperatricele Chinei.

Jun'a féta declara indata rídiendu ca voiá numai decátu sa pórté peru de imperatrice si insista atát'a incátu d. Corvinu nu cutediá sa-i refuse cód'a rezervandu-'si a i-o cere a dóu'a di inainte de intórcerea fiulu seu.

Tóta diu'a jun'a féta se preumblá cu cód'a, Sér'a se retrase in camer'a sea. A dóu'a di diminétia fu gasita mórtá.

Cód'a erá cá legata in giurulu gátului seu si se distingea bine semnulu unei usióre presiuni asupr'a pelei. Erá evidentu ca jun'a féta, intórcendu-se in patulu seu, fára scire i inodase impregiurulu gátului seu cód'a, si de aci urmase, nu o gátuire, ci o dificultate de respiratiune, care din caus'a stárei de extrema anemia a copilei, determinase mórtéa.

Ferdinandu Corvinu, cá si nebunu de durere, a fostu luatú de tatalu seu si au plecatu se faca o caletoria lunga.

deschisu solenitatea impartirii acestorú vestminte. Prin cuventulu seu aréta insemnatatea faptei filantropice si rezultatulu ei, arata scopulu celu marétiu altu asociatiunei contributoriloru romani pentru impartirea de vestminte scolariilor. Consulta pre scolari, ca dreptu multiamire se fie pre viitoriu cu purtare mai buna cu silintia mai mare si cu recunoscintia cátra binefacatori si incheia prin intonarea sirmaniloru scolari: „Se traiésca binefacatorii!“

O trasura caracteristica amintescu din aceea vorbire, adeca asupr'a sentiului de onóre alu demnitati nationale ce se cresce si in scolari. Nescé scolari seraci de pre sate n'au voitu se primésca vestminte, ca le rusine cá se primésca de cersitu, deci voru ingrijí parintii cum voru puté. —

Presiedintele comitetului dlu Diamandi I. Manole strigá cáte unulu dintre copii se vina a-si primí vestmintele ceilalti dni membri ai comitetului pentru impartirea de vestminte caut'au vestminte sa se potrivésca dupa marime si scolarii le priméu — pareá ca din mân'a unui patriarchu — dela dlu Dimitrie Iencieviciu. N'amu observatu nicairi in adunari o atentiune mai deosebita a publicului, o multiamire mai deplina cá in acést'a adunare serbatorésca. —

De acést'a dicu: se traiésca membrii comitetului, se traiésca binefacatorii; se traiésca dlu Diamandi I. Manole, care dela infintiarea acestei serbari n'a lucratu numai cu zelú, ci cu invapaiere. A colectá astadi in lips'a cea mare de bani preste patru sute de fiorini nu e lucru usioru. —

Dupa ridicarea acestei serbari la astfelu de gradu, dupa insemnatatea ei se mi se ierte a dice ce-va pentru ca ea se vieze, sa se póta esecutá si in viitoriu. —

Nu voi starú, cá sa se faca impartirea inaintea de serbarile nascerii si botezului Dlu Christosu, fiindu-ca chiaru acéstea serbari au fostu mijlocu de colectare. Erá necesitate, cá la serbare se fie publicu mai numerosu din poporulu de josu, cá sa se indemne, sa audia cele pentru scóla. Altfelú impartirea se póte face privatu cu mai multa convingere de seraci'a scolariului. Deosebitu voiú se dicu despre viéti'a acestei serbari.

Déca dlu Diamandi Manole si ceilalti membrii ai comitetului voru avé zelulu de adi, cum au adusu fondulu la capitalu de 1400, póte sa lu marésca, cá se aduca procentele de 400 si inca e departe pâna atunci. Acum se face prin colecta, insa déca pre dlu presiedinte lu voru silí afacerile se lipsésca de aici cá alta-data, serbarea póte totu se va esecutá, dar nu pre deplinu cá adi. De acést'a bine a vorbitu dlu directoru de asociatiune, fiindu-ca ea aru fi sa se forméze, pentru-ca numai astfelu vedu eu a fi asigurata pre viitoriu impartirea de vestminte scolariilor seraci. Sa se forméze „societatea romána filantropica“. Déca se voru inscrie 2—300 de membrii cu unulu doi séu trei fl. pre anu, imbracamintea scolariilor seraci pentru iérna aru fi asigurata; serbarea filantropica se va face si pre viitoriu cá si adi. Aru fi cá si damele se formeze odata ceea ce vorbescu de trei ani de dile; sa imiteze pre cele ale catoliciloru: a ingrijí de copilele serace dela scóla de vestmintele necesarii.

Societatea formata cu inscrieri de membri 'si póte intinde filantropi'a sea si la necesitatea cea mare, la lips'a de cártile cele scumpe dela scólele medii, care oprescu pre multi scolari romani a studiá mai departe; se póte intinde a ajutá la incúartrarea studentiloru lipsiti, cu acést'a s'aru inmultí numerulu studentiloru si aru inlesni se iésa mai multi juni studiati natiunei nóstre.

Perulu vipera. (Fine) La 8 Mart. a. e. desbarca la tatalu seu, care crediendu multu mai intristatu decátu erá in realitate 'lu primí bine.

In tondu desperarea lui Ferdinandu Corvinu se liniscise, dara acea desperare fusese inlocuita prin terori nebune, halucinatiuni inspaimentátóre.

Intr'o nópte, pre mare, pre cându se preumblá singuru dinapoi'a vaporului, i paruse cá vede fantom'a femeiei se se crediuse ca aude o voce murmurandu-i la urechia, in rea anglesésca, cum vorbiá Mang.

— Vei fi pedepsitu prin perulu meu... prin perulu meu!

Ferdinandu Corvinu intrá iute in cabin'a sea si voi sa arunce perulu in mare. Dar' cându puse mân'a pe códa, i parú inghietiatu cá unu sierpe si crediú ca o simte svercolindu-se sub mân'a sea.

A dóu'a di fu gasitu lesinatú, dar' 'si vení iute in sine. Trei nopti in urma nóua halucinatiune: crediú ca vede spectrulu socerului seu. Spectrulu i dise:

— Vei fi pedepsitu prin perulu meu... prin perulu seu!

Ferdinandu Corvinu asta-data dadú din umeri si se duse in linisce sa se culce. Dar' nóptea avú unu nou visu. Cód'a mórtéi esise din sertarulu seu, si tareindu-se cá unu sierpe, svercolindu-se prin camera, incolacindu-se in giurulu patului, se urcase in elu si cautase a se innodá in giurulu gátu-

Celoru ce au facutu inceputulu asiá grandiosu ajutele Ddieu se ajunga si la seversirea acestoru dorintie.

Societatea pentru promovarea meseriilor si-a tienutu adunarea generale. Eata raportulu ei.

Raportu

despre activitatea comitetului asociatiunii românilor pentru sprijinirea invetiaceilor si sodalilor români la meserii.

Comitetulu acestei asociatiuni a tienutu in decursulu anului 1875 12 siedintie si pre bas'a proceselor verbali luate in aceste siedintie are onóre a raportá onoratei adunári generale, despre activitatea sea resumendu-o in urmatórele puncte:

In privinti'a asiediarei copiilor la meserii.

Acést'a dupa scopulu, care 'lu prevedu statutele asociatiunii nóstre este punctulu principalu, fiindu-ca de aci depinde resolvirea problemei, ce are acést'a reuniune, de acea comitetulu si-a tienutu de cea mai strânsa datorintia a lucrá in acést'a directiune.

Aplecarea copiilor români la meserii s'a constatatu si in decursulu acestui anu, ca trebuie atrasa, de acést'a s'a rugatu dnii protopopi de aici, cá se provóce pretimea siesi subordinata, a consultá parochieniloru sei, cá se aduca copii la meserii, asigurându, ca comitetulu face tóte inlesnirile pentru asiediarea loru. Pentru acestu indemn s'au tienutu disertatiuni si pentru inlesnirea asiediarei loru s'au cautatu locuri la deosebite ramuri; S'au cerutu, cá sa fia primiti copii de aici, chiaru la scólele de meserii din Romani'a si s'au concesu. In urma s'au aretatu din nou prin diuarele române, ca comitetulu are mai multe locuri la deosebite meserii aflate.

Cu tóte aceste abia s'au aretatu 30 de copii români cari s'au asiediatu in anulu acést'a la ramurile urmatóre:

La cismarie 10 invetiacei, la croitorie fina 4, la lacatarie 3, la masari 3, la pantofari 2, la faurie 2, la funarie 1, la palarieri 1, la strimfari 1, la litografia 1, la masinisti 1, la curelari 1. Sum'a 30 invetiacei.

In anulu acést'a s'au asiediatu 30 invetiacei, in anulu trecut 23, si din anii de mai nainte s'au fostu asiediatu 50.

Sum'a invetiaceiloru români 103, cari se afla aplicati la 13 ramuri de meserii.

Intre copii asiediatu in anulu acést'a suntu 12 din Brasiovu, din districtulu Brasiovului 4, ier' din alte locuri ale pamentulu regiu 6, va se dica din acestu pamentu regiu 22 si ceialalti 8 suntu din alte párti ale Transilvaniei.

Comitetulu a doritu se arate adunári generale, ca a asiediatu unu numeru si mai mare de copii la meserii, in sa dupa cunoscut'a antipatia a poporulu nostru cátra meserii, trebuie sa privimu acestu resultatu de imbucuratoru.

Cu acést'a trebuie se arete comitetulu si aceea, ca 4 copii a parasitu meseriele. Dificultáti destule s'a experimentatu si la acestu reu.

Dnii maiestrii le a pusu vestmintele in bratie si i-a indreptatu pre usia. Seracia lips'a copiiloru de vestminte de parale pentru vestminte si nestatornicia copiiloru a facutu de lucru, incátu s'au asiediatu unii incáte 3—4 locuri.

Cu privire la maiestri, cá sa primésca si se spele vestmintele invetiaceiloru si cu privire la lipsa de vestminte se recomanda adunári generale a cautá unu mijlocu de ajutoriu dupa prevederea art. 4 lit. d. din statute.

In anulu acést'a s'au colectatu vestminte dela vre-o 5 dni comercianti si s'au impartitu la 11 invetiacei, numai sa nu parasésca meseriele.

2. In privinti'a sodaliloru români se arata:

Au esitu cá sodali in anulu acést'a dela dnii maiestri de aici 11. — Dintre ei 2 suntu la Pest'a, 3 suntu in Romani'a bine asiediatu 2 la Sibiu si unulu brasioveanu in Petersburg. Dintre sodalii esiti in anii trecuti de aici unulu au deschisu maiestri'a sea in Zernesci, altulu la Predealu. Trei dintre sodali aflatori aici in imprejurári de suferintia s'au ajutatu cu câte 5 fl. v. a. unulu. In dilele acestea din Decembre unu membru alu comitetulu au adunatu pre toti sodalii români aflatori in Brasiovu spre ai intruni in o societate de lectura si fiindu unu numeru frumosu de 31 suntu in ajunulu constituirei loru. — In fine dintre meseriasii incepatori, cáti au cerutu ajutoriu li s'au datu. Astufeliu s'au facutu in privinti'a acést'a tóte putinciosele, cá se propasimu.

3. In privinti'a ingrijirii de cultur'a spirituale a invetiaceiloru dela meserii.

Comitetulu a ingrijitu cá invetiacei asiediatu se propasiesca si in cultur'a spirituale, in care propasiescu cei de alte natii.

O. directiune gimnasiale au statu si in anulu acést'a in ajutoriu si 6 dni profesori in 2 despartimentu au predatu invetiaceiloru studiele necesarie in prelegerile de Duminec'a si Mercuria sér'a. —

Esamenu publicu s'au tienutu la aceste despartimentu Dumineca in 22 Iuniu 1875. Scolarii au fostu in despartimentulu I 36, in desp. II 24. Spre incuragiare s'au premiatu dintre cei mai diliginti din fia care despartimentu, cáte trei invetiacei.

Cu inceputulu anului scolasticu 1875/6 din Sept. a. c. s'au inceputu prelegerile si se continua cu acuratetia in scóla acést'a româna din Brasiovu pentru meserii. Cátu pentru lipsirile dela prelegeri ale invetiaceiloru, cari se intempla, cáci oprescu dnii maiestri, ca au trebuintie de ei, au luat inclitulu magistratu dispositiuni serióse.

De impartasitu mai este, ca dnii profesori facu pâna acum servitie gratuite.

O. dnu directoru Dr. I. Mesiotu a staruitu la adunarea districtuale a Brasiovului cá se voteze unu ajutoriu pentru acést'a scóla, aceea si votatu sum'a de 1500 fl. v. a. pre anu cu acea, cá sa se platésca dela universitatea fondulu regiu. S'a recomandat din partea districtulu Brasiovu universitatii dara acést'a in sesiunea ei din anulu 1875 a predat'o unei comisiuni spre raportare. Se mai adaoge, ca recuizitele necesarii pentru invetiamentu, — fiindu invetiacei seraci, — au fostu prevediute din partea comitetulu, ceace se va vedé din raportulu cassei.

4. In privinti'a ajutóreloru facute:

Afara de recuizitele de invetiamentu, comitetulu a ajutatu in sensulu statuteloru pre 3 sodali, cari nu-si aflau de lucru si sufereau, asemenea pre 6 invetiacei, cari erau de totu goli si in miseria mare. Mai de parte au datu imprumuturi la unu sodalu, cá sa-si póta deschide si continua meseri'a sea. Acestea se vedu iarasi la raportulu cassei. Din partea asociatiunii Transilvaniei s'au ajutatu trei invetiacei dela meserii, la recomandarea comitetulu.

5. In privinti'a inmultirii membriloru asociatiunii si incasarei tacselor.

Comitetulu au facutu tóte dispositiunile. Anume pentru inmultirea membriloru indemnându la adunarea generale a cerculu I pentru asociatiunea Transilvaniei tienuta in Iulie a. c. la Feldiára: prin rugaminte si provócári in parte si abia s'au mai inmultitu cu 6 membri, 1 fundatoriu, 3 ordinari, si 2 ajutatori. S'au scrisu pentru acestu scopu la barbatii români avuti si nationalisti din Bucuresci, Ploiesti, Focsiani si Craiova, in-

sa pâna acum nu s'a vediatu nici unu resultatu.

Cátu pentru inmultirea membriloru trebuie sa dicemu séu ca voi'a lipsesce romaniloru a impintená astufeliu de institute pentru promovarea buneii stári materiale a poporulu nostru romanu, séu ca nepasarea ne stapanesce si in directiunea acést'a.

Membrii Asociatiunii suntu adi fundatori 42, ordinari 44, protegatori 19 si onorari 5. Sum'a tuturoru membriloru acestei Asociat. 102.

In privinti'a incasarei tacselor, comitetulu a facutu dispositiunile necesari atátu prin tramitarea de mai multe ori a servitorulu, cátu si prin consultare prin unu membru alu comitetulu mai alesu la membri ordinari meseriasi. Cu tóte acestea atátu din caus'a vremiloru grele de necastiguri, cátu si din alte cause se afla in restantia. Dupa acést'a aretare s'aru para, ca fondulu nu aru cresce si cu tóte acestea modestulu fondu alu Asociatiunii nóstre — cum veti binevoí a audí din raportulu cassarulu — cresce. Crescerea o ajuta darea anuale insemnata de 100 fl. v. a. pre anu cu care contribue comitetulu bisericei S. Nicolau respective onorabilulu ei sinodu parochialu, laudatu cáru'a comitetulu propune si asta-data votarea de multiamita din partea adunári generale a acestei Asociatiuni.

6. In fine pentru promovarea Asociatiunii in scopurile cari le prescrie statutele ei.

S'au facutu totu ce s'au potutu s'au scrisu la institutele din Bucuresci de acestu feliu, unde s'au si primitu unu elevu; s'au scrisu la Iassi si deosebitu s'au scrisu la Vien'a cá sa se caute locuri pentru invetiacei pentruca se propasimu in pregatirea manufacturiloru fine asemenea cu cei din tierile inaintate in cultura.

Cu acestea incheia comitetulu raportulu despre activitatea sea desvoltata in decursulu anului 1875.

Din siedinti'a comitetulu Asociatiunii tienuta in 16 Decembre 1875.

Bartolomeiu Baiulescu,
presiedinte.
Dr. Nicolau Popu,
secretariu.

Legea de comerciu

Dispositiuni generali.

§ 1. In materia de comerciu, de cáte ori presentea lege nu va cuprinde dispositiuni, se voru aplicá usurile (obiceiurile) comerciali si in lips'a loru dreptulu loru comunu.

§ 2. Unde presentea lege vorbesce de tribunale, acolo suntu a se intielege tribunalele autorisate a deliberá in materia de comerciu.

Sectiunea I.

Despre comercianti si despre societáti comerciale.

Titlulu I. Despre comercianti in generale.

§ 3. De comerciantu se considera in sensulu presentei legi acel'a, care are profesiunea de a face in propriulu seu nume acte de comerciu.

§ 4. Dispositiunile stabilite in privinti'a comerciantiloru suntu valabile si in privinti'a societátiloru de comerciu (§ 61).

In privinti'a statulu, facându elu acte de comerciu, mentionatele (pomenitele) dispositiuni se voru aplicá numai intru cátu legile in vigóre si ordonantiele legali nu dispunu altumintre.

O ordonantia speciale va ficsá, in ce modu se voru aplicá asupr'a intreprinderiloru de comerciu ale statulu titlurile 3, 4 si 5, cari tractéza despre ratiunile*) (firmele) si cártile de comerciu si despre mandatarii comerciali (procuristi).

§ 5. Dispositiunile, ce cuprinde

*) In Romani'a firmele se numescu si ratiuni.

presentea lege despre ratiune (firma), despre cártile de comerciu si despre procura nu se voru aplicá de locu facia cu precupeti si facia cu colportori, iéra facia cu pravaliasii de lucruri vechi, cu birtasi, carausi, corabiari si alti profesionisti numai atunci, cându intreprinderea loru va trece preste limitele (hotarele) profesiunei mici.

Intruniri de precupeti si colportori nu se voru considerá de locu, iéra intruniri spre exercitarea celorlalte profesiuni amentionate (pomenite) mai susu numai atunci se voru considerá de societáti comerciale, cându intreprinderea loru va trece preste limitele profesiunei mici.

§ 6. Legea de profesiuni (1872 art. VIII de lege precum si respectivele legi si ordonantie statuaza (definéza) cine póte si sub ce conditiuni se póte exercitá comerciulu cá indreptatire de profesiune.

Titlulu II. Despre repertóriale de comerciu.

§ 7. Pentru receperea inregistráriloru prescrie de acést'a lege se voru infintiá la tribunalele repertória de comerciu.

Aceste repertórie suntu publice si vercine póte sa ié sciintia de cuprinsulu loru. Din repertóriale de comerciu si de pre alaturáriloru loru se potu luá copie, cari se voru liberá legalisate in primirea vercarui, care va cere.

Form'a si purtarea reportorialoru de comerciu se va regulá printr'o ordonantia speciale.

§ 8. Inregistráriloru facute in repertoriale de comerciu voru trebui insirate fára întârdiare cu intregulu loru cuprinsu intr'unu „monitoriu centralu“ (Központi Ertésítő), ce se va publicá spre acestu scopu de ministeriulu agriculturii, industriei si alu comerciulu, afara déca present'a lege in unele casuri nu va dispune contrariulu, in Croati'a-slavonia suntu a se publicá in diurnalele de acolo oficióse.

Totu odata se póte face publicarea de tribunalu si prin alte diurnale, déca voru cere pártile, inse numai cu spelele loru.

§ 9. Inregistráriloru facute in repertoriale de comerciu voru intrá in vigóre facia cu tertii (a 3 persóna) din diu, cându publicatiunea a aparutu in „monitoriulu centrale.“

Nimene nu va puté opune, ca n'aru fi avutu sciintia despre publicatiunea facuta.

Titlulu III. Despre ratiuni (firme).

§ 10. Ratiunea (firm'a) este numele sub care comerciantulu exercitéza afacerile sele si pre cari 'lu intrebuintiaza de semnatura (iscalitura).

§ 11. Comerciantii, cari exercitéza comerciulu loru fára asociatu, suntu obligati a se servi numai de propriulu loru nume civicu, si anume celu putienu de numele loru de familia.

Nu suntu volnici a pune ratiunei loru verunu adausu, indicându o societate, dara le este permisu a pune alte adause, cari serva spre mai de aprópe indicare a persónei séu a intreprinderi.

§ 12. Cine devine in posesiunea unui fondu de comerciu prin contractu séu prin ereditare va puté, cu voi'a fostulu proprietariu alu fondu-lui de comerciu séu a succesorelui legalu, se continue afacerile sub ratiunea (firm'a) vechia, punendu séu nu unu adausu, care indica succesiunea.

§ 13. Ratiunea unei societáti in nume colectivuu, cându nu va fi compusa din numele tuturoru asociatiloru, va trebui se cuprinda celu putienu numele unuia dintre asociati impreuna cu unu adausu care indica societatea.

Ratiunea unei societáti in comanda va trebui se cuprinda celu putienu numele unuia dintre asociati in nume, impreuna cu unu adausu, care indica societatea.

Este opritu a pune in ratiunea intrupinderilor noua de comertiu, afara de numele asociatorilor in nume, inca si numele altor persoane; totu asemenea este opritu, ca o societate in nume colectivu sau o societate in comandita se porte numirea unei societati mutuale (cu reciprocitate).

§ 14. Societatile pre actiuni si asociatiunile mutuale se voru indica in ratiunea loru espresu ca atari.

§ 15. Candu cineva va intru intr'o casa de comertiu deja existente ca asociatu, sau candu va intru unu asociatu din nou intr'o societate comertiale, ratiunea cea vechea cu tote aceste schimburi, se va pute sustiene.

Candu inse se va separa unu asociatu in nume de societate, pentru a se pute intrebuinta inca numele seu in ratiune va fi necesariu, ca asociatul separat sa de permissiunea la acest'a

Totu asemenea se va procede si, candu societatea va fi compusa numai din doue persoane si candu un'a din ele se va separa de societate.

§ 16. Fia-care comertiantu, care nu intra in exceptiunea aratata la § 5, este obligatu, sub amend'a indicata in § 21, a anuncia totu-deodata cu inceperea afaceriloru ratiunea sea la acelu tribunalu, in alu caru circumscriptiune se afla stabilimentulu seu de comertiu, pentru a se trece in repertoriile de comertiu. Totu odata va semnã ratiunea sea in repertoriulu de comertiu cu propri'a sea mana sau va susterne iscalitur'a sea in modu autenticu. Inaintea acestei inregistrari comertiantulu nu va pute profita de prerogativele, ce present'a lege stipuleza in privati'a comertiantiloru, dara este responsabilu in sensulu presentei legi, facia cu tertii, de tote obligatiunile comertiale, ce aru fi contractatu.

§ 17. Verce ratiune noua trebuie sa se deosebca lamuritu de tote celelalte ratiuni, cari aru existe in aceeași comuna si cari aru fi trecute in repertoriile de comertiu.

Candu unu comertiantu va ave unu nume egalu cu unu altu comertiantu, ce este deja trecut in repertoriile de comertiu, va trebui sa se serve de numele seu dreptu ratiune asiã, ca sa se poata deosebi lamuritu de ratiunea deja inregistrata.

§ 18. Candu se va infiinta in altu locu sau in alta comuna o sucursala (filiala), va trebui sa se inregistreze si pentru acest'a ratiunea la tribunalulu din tinentulu acelei sucursale.

Acesta inregistrare nu se poata efectua, deca nu se va proba mai intai, ca inregistrarea s'a seversitu deja la tribunalulu, de care tiene stabilimentulu principale.

Deca in loculu seu comun'a, in care se stabileza o sucursala, aru fi deja inregistrata o ratiune egala, atunci ratiunea, ce este de inregistratu, se va compune astufeliu, ca sa se deosebca lamuritu de ratiunea deja inregistrata.

§ 19. candu se va schimbã sau se va desfiinta ratiunea, sau candu se va schimbã proprietariulu firmei, trebuie a se anuncia acest'a, spre a se inregistra in repertoriile de comertiu si spre a se publica aceste schimburi.

Deca nu s'aru fi inregistratu si nu s'aru fi publicatu schimbarea sau desfiintarea ratiunei, partea, la care a devenitu acestu faptu, lu va pute apune unei a trei'a persoana, numai deca va pute proba, ca a trei'a persoana a avutu sciintia despre acest'a.

§ 20. Deca la transmiterea unui fondu de comertiu acuisitorulu se va supune obligatiuniloru ratiunei celei vechi, creditorulu va pute actiona (da in judecata) in privati'a acestor obligatiuni atatu pre transferentulu, catu si pre acuisitorulu.

§ 21. Cine nu se va conforma dispositiuniloru acestei legi in privati'a inregistrãriloru ratiunei, se va condanna de oficiu din partea tribunalulu competentu la o amenda de fioreni 500.

La defigerea amendei de bani trebuie acordatu partei respective pentru efectuarea inregistrãrei unu terminu de 14 zile; ier' trecendu acestu terminu fara efect, se va incusa amend'a de bani pre calea executiva. Amend'a defipta dar' neincasabila nu se poata preface in constringere corporala (inchisore).

Totu asemenea se va procede, — fara alteratiunea dispositiuniloru din § 24 — in contra acelor persoane, cari se voru servi de o ratiune pre nedreptu.

§ 22. Tribunalele in generalu si instantiele de mostenire si de falimentu in specialu, precum si camerele de comertiu si de industria, in fine autoritãtile de industria suntu tiente (deobligate) a insciintia pre tribunalulu competentu despre infractiunile la obligatiunea de inregistrare si despre usulu ilegalu alu unei ratiuni indata ce voru ave sciintia oficiale despre asemenea infractiuni intemplate in cuprinsulu jurisdictiunei loru.

§ 23. Deca unu comertiantu sau o societate comertiale sau vre-unu asociatu in nume sau in fine unu comertiantu se va declara de falitu din partea tribunalulu, atunci se va insemna indata acesta circumstantia de oficiu in repertoriile de comertiu fara publicare speciale.

Deca repertoriulu de comertiu, in care aru trebui a se face mentionat'a insemnare, nu s'aru portã de instanti'a de falimentu, atunci acest'a va insciintia despre declaratiunea de falimentu pre acea instantia, in a carei competintia cade purtarea repertoriiloru de comertiu.

§ 24. Cine va fi prejudiciatu (vatematu) prin nelegal'a usare a unei ratiuni (firme) va pute se actioneze (da in judecata) pre infractorele (calatoriulu de lege), cerendu suspendarea ratiunei din partea acestui'a, impreuna cu plat'a amendei de bani, mentionata in § 21, si reclamendu in fine desdaunarea.

Despre existenti'a si marimea daunei va decide tribunalulu dupa bun'a sea judecata pre bazea circumstantiiloru aparente, si la casu, dupa ascultarea expertileru.

Tribunalulu poata totu odata dupa cererea prejudiciatulu (pagubasiulu) se ordoneze publicarea sentintei cu spelele condamnãtulu.

Titlulu IV. Despre cartile de comertiu.

§ 25. Fia-care comertiantu este obligatu a portã carti (catastice), legate cu foi consecutivu numerisate si sinuruite. Din aceste carti trebuie sa se vadca pre deplinu operatiunile lui de comertiu si statulu averei lui, este inse permisu a se servi spre acestu scopu de ori-ce metoda de inscriere si de ori-ce limba via.

La inscrierile in cartile comertiale nu este permisu a lasã nici unu spatiu golu pre acele locuri, cari de regula suntu destinate pentru a se scrie pre ele. Nu este permisu a face neligibilu cuprinsulu originariu alu unei inscrieri prin stersatura sau in altu modu, nu este permisu a se rade nimicu si in fine nu se potu face atari schimburi, din ale caroru natura aru fi cu putintia de a se vedã cu certitudine, deca schimbarea s'a efectuat chiaru la inscrierea originaria sau mai tardiu.

§ 26. Fia-care comertiantu la inceperea operatiuniloru sele oste obligatu a face unu inventariu, adeca trebuie sa insemneze esactu imobilele (nemiscãtoarele) creantiele (ce are se primisca dela altii) si detoriile sele.

precum si banii gat'a, in fine tote celelalte parti ale averei sele, indicandu la fia-care parte de avere valoarea ei. Totu odata trebuie se facã si o recapitulatiune (unu bilantiu) prin care sa se vedca reportulu intre averea sea si datoriele sele.

Elu va urma a face pre fia-care anu unu asemenea inventariu si bilantiu.

Deca comertiantulu are unu magazinu de marfuri, la cari, in urm'a naturei afaceriloru, este suficientu (de ajunsu) deca se va dresa (face) inventariulu la doi ani odata.

(Va urma.)

Varietati.

(+) An'a Bardosi nasc. Fogarasi in numele seu si alu consangeniiloru precum in numele fratiloru repausatulu Constantinu, Iuliu, a suroriloru Mari'a, Elen'a, si a consangeniiloru repausatulu cu inima franta de dorere aduce la cunoscentia mortea sociului seu, a consangeniulu afectionatu:

Ioane Bardosi care dupa lungi suferintie au repausatu in 20/8 Ian. a. c. in etate de 55 ani, in alu 29-lea anu a fericitei sele casatorii.

Remasitiile pamentesci a repausatulu se voru stramuta in 23/11 Ian. 10 ore a. m. din locuinti'a propria la odichn'a eterna in cimiteriulu gr. cat. din locu. Fia-i tierin'a usora si mnmori'a binecurentata!

Muresiu-Osiorheiu in 20/8 Ian. 1876.

** Recrutarea din anulu 1876 s'a statoritu pentru scaunulu Sabiului si anume pentru cercurile Cisnãdiei si ale Vurperului pre 6, 7 si 8, pentru cercurile Cristianu si Rasinari pre 9, 10 si 11 si in fine pentru cercurile Saliste si Sabiiu pre 13, 14 si 15 Martiu 1876 st. n.

In cerculu de asentare alu Rasinãriloru la care apartienu afara de comun'a Rasinari inca comunele: Gurariulu, Poplac'a, Sadu, Talmaciu, Talmacelu, Boiti'a, Porcesti, Sebesiulu inferiore, Sebesiulu superiore si Racovitia, se afla conscrisi 491 de tineri, nascuti in anii 1856, 1855 si 1854 dintre cari vinu a se computã pre anulu 1856 sau pentru intai'a clasa de etate 212 tineri.

In cerculu Salistei la care mai apartienu afara de Saliste inca comunele: Cacov'a, Sibielu, Vale, Galesiu. Tilisc'a si Jin'a, suntu totu din acei trei ani conscrisi pentru asentarea prosima 408 tineri.

Tragerea sortei pentru tinerii din clas'a intai'a de etate se va intempla pentru ambele cercuri Rasinari si Saliste la 1 Februaru a. c. in cancelari'a inspectorale in Sabiiu.

Din cele 3 zile defipte pentru actulu recrutãrei se va intrebuinta diu'a intai'a spre pertractarea reclamatiuniloru pentru dispensarea tempuraria de obligamentulu militariu si eventualminte dela servitiulu activu.

Privitoriu la tinerii, cari voescu a fi reclamati, se mai observedia, ca de aci incolo si respective inca cu ocaziunea prosime recrutãri se va face acea modificatiune dela procedur'a de pana acum, ca nici o reclamatiune nu se va lua la pertractare, deca nu se presentedia de odata cu reclamantele tata, mosiu, frate etc. si tinerulu reclamantu, pentru ca in casu, candu reclamantele n'aru pute reesi cu reclamatiunea sea, reclamantulu sa se poata de locu cautã si eventualminte recruta.

Credemu a trage atentiunea celoru interesati nu numai la acest'a, ci si la acea impregiurare; despre acesta din urma s'a mai facutu de altminte si cu alta ocaziune amintire ca in urm'a unui ordinu ministeriale, toti acei tineri, cari nu se voru presentã in zilele prefipte pentru recrutare, voru fi priviti si tractati ca fugari de militia, voru fi persecutati si adusi cu

sil'a prin organele competente inaintea comisiunei recrutãtoare si urmarea va fi, ca cei adusi cu sil'a voru avea a servi in locu de 3 ani 5 ani.

* Ratiociniu publicu. Conferinti'a invetiatoriloru braneni in siedinti'a sea din 8 Ianuariu s. v. a. c. dupa alte obiecte tiente de conf. lua si ratiociniulu fondulu scolariloru seraci pre anulu espiratu 1875 care s'au aflu astufeliu: Capitalulu acestui fondu cu inceputulu anulu 1875 au fostu 409 fl. 34 cr. (a se vedã „Telegr. Rom.“ nr. 20 1875.) Acestu capitalu au produsu unu interesu de 87 fl. 16 cr. adaogandu-se aceste interese la capit. facu la olalta 496 fl. 50 cr. aici inse cu durere trebuie sa marturisimu ca trei insi au promis si subscrisu in sa pana acum inca n'au platitu, banii neplatiti facu 6 fl. si 6 cr. cari trebuie sa-i subtragemu din 496 fl. 50 cr. si astufeliu remane fondulu scolariloru seraci curatu de 490 fl. 44, adeca patru sute noua dieci flor. 44 cr. v. a. cari bani s'au si pusu spre fructificare mai departe.

* Anunciu. Corpulu invetiatorescu branenu in siedinti'a sea din 8 Ianuariu s. v. a. c. cu contielegerea si consimtiamentulu onoratei inteliginti din locu, a decisu a tienea Domineca in 25 Ianuariu st. v. a. c. in sal'a edificiuului comunalu din Branu unu balu pentru fondulu scolariloru seraci, deore ce pana astadi acel'a a fostu si este uniculu midilocu de cresterea acestui fondu. Deci contandu la caldurosulu sprijinu de pana acum alu pre onoratei intelegintia din pregiuru, ne permitemu a o rugã si acum sa binevoiesca a participa la acesta petrecere arangiata spre acestu scopu filantropicu, in numeru catu de mare si frumos; cãci noi din parte ne vomu staru incatu ne ajutara poterea si impregiurãrele a satisfacã asteptãriloru.

Pre langa care asteptandu cu bratiile deschise in viu'a sperantia.

Branu in 9 Ianuariu s. v. 1876.

Pentru corpulu invetiatorescu
Theodoru Popu,
presied. conf.

Nicolau Reith,
not. conf.

* (Revolta tierenesca) ce s'a escatu de curendu in comun'a Nitzkydorf, a fostu urdita de unu voluntariu americanu cu numele Wanker care a agitatu de multu pre tiereni contra notariulu Tereb'a, pentru a-lu destitu din postu si a veni densulu in loculu lui, fara de a ave inse cualificatiunea receruta de lege. Revoltantii cari se numiau „Wanker-Buben“ a emisu unu feliu de pronunciamentu, din care se vedu motivele revoltei loru. Se dice adeca acolo, ca notariulu sa nu se mai reintorca in satu, cãci va fi ucisu. „Pater Wanker“ sa fia notariu, altu individuu nu va fi suferitu in satu. Judelui comunalu i se opresce aspru a mai primi scrisori in limb'a ungruesca, cele primite sa le reintorca rupte. Femei'a notariulu impreuna cu copiii sa plece din satu, casele se sigileza, averea notariulu se vinde in favorulu comunei. Comitatu sa esmita unu oficialu, care sub priveghierea lui Wanker sa ia cancelari'a comunale si sa cerceteze socotelele. Judele cercualu n'are sa se mescece in tota afacerea. Representanti'a comunale sa se „care la draculu“ si se va constitui alt'a prin omeni de ai lui Wanker. (Representanti'a s'a si multiemitu in fapta constrinsa fiindu de terorismu.)

Ordinea s'a restabilitu fara de versare de sange prin 140 militari; judele cercualu Hollosy, tinentu in arestu de revoltanti, este eliberatu si judecatori'a e ocupata cu cercetarea asup'a revoltantiloru.